Pelikán

NOVOSADSKÝ OBČASNÍK

18. ročník 1. číslo August 2021

Milí priatelia,

dovoľte mi, aby som Vás informovala o udalostiach a príbehoch z našej obce, ktoré by Vás mohli zaujímať.

Považujem za dôležité pripomenúť obdobie, keď sme sa pravidelne stretávali v kaštieli, aby sme otestovali nielen pozitivitu na ochorenie COVID 19, ale aj našu spoločnú trpezlivosť. Celoplošné testovanie okresu Nitra bolo prejednávané na Okresnom krízovom štábe, ktorý zasadal 5. januára 2021 na Okresnom úrade v Nitre. Bola som prizvaná ako zástupca obcí. Závery štábu prijaté podľa objektívnych čísel jednoznačne hovorili o tom, že okres Topoľčany mal v tom čase horšie čísla v porovnaní s našim okresom, takže logické by bolo plošne testovať v tých okresoch, kde je najviac objektívne zaznamenaných pozitívnych prípadov. Definitívne prijaté rozhodnutie štábu o 16.00 hod. bolo, že okres Nitra netestuje a že testovanie sa uskutoční len v meste Nitra, aj s ohľadom na skutočnosť, že v skladoch štátnych hmotných rezerv v Nitre nebol dostatok materiálu na pretestovanie celého okresu. Bola som poverená úlohou informovať o tejto skutočnosti obce okresu Nitra. O prekvapenie sa mi postarala tlačová konferencia vtedajšieho premiéra zorganizovaná v ten istý večer o 17.00 hod., kde informoval o úplne iných záveroch. Bolo jasné, že v stredu bude prijaté uznesenie vlády, ktorým prikážu obyvateľom nášho okresu preukazovať sa sedemdňovým antigénovým testom. Ak by sa obce rozhodli netestovať, tak vtedajšia kapacita odberných miest nemala šancu otestovať všetkých, ktorí by testy potrebovali. S ohľadom na obyvateľov, ktorí by na takto nadstavené pravidlá doplatili, ak by obce nezorganizovali testovanie, sme sa rozhodli túto hektickú situáciu zvládnuť. Na prípravu testovania sme mali jeden štátny sviatok a dva pracovné dni. Bolo potrebné zohnať testy, ochranné pomôcky, zabezpečiť likvidáciu nebezpečného odpadu, zazmluvniť zdravotnícke zariadenie, ktoré podpíše zmluvy s testujúcimi zdravotníkmi, nakoľko obec nie je poskytovateľom zdravotníckej starostlivosti, zohnať zdravotníkov, dobrovoľníkov a mnoho iných organizačných záležitostí. Rôznym spôsobom a viackrát sme sa snažili poďakovať ľuďom, ktorí významne prispeli k bezproblémovému priebehu testovania, preto ich v tomto článku nebudem menovať. Len pripomínam, že bez dobrovoľníkov, ktorí sa rozhodli pomôcť, by sme situáciu nezvládli. Dovolím si uviesť malú perličku k téme testovania. Keďže sme mali otvoriť testovacie miesta za tri dni, nebola šanca zohnať pre zdravotníkov a dobrovoľníkov štíty, respirátory, obleky, rukavice a iné vybavenie. Dostali sme ho zo štátnych hmotných rezerv. O prekvapenie sa nám pri vyúčtovaní nákladov na testovanie a očakávanom preplatení nákladov opäť postarali štátni úradníci, ktorí z očakávaných prostriedkov za testovanie chceli strhnúť financie za poskytnuté vybavenie v cenách, ktoré boli astronomické. Obce zaujali najrozumnejšie stanovisko, aké situácia umožňovala. Nakúpili sme poskytnuté vybavenie, vrátili sme ho do skladov štátnych hmotných rezerv a refundáciu nákladov sme si uplatnili v plnej výške. V súvislosti s testovaním je treba poďakovať aj firme Galileo Corporation s.r.o., ktorá spravuje webové sídlo obce. Poskytli objednávkový systém, a keď sme ich informovali, že ho potrebujeme kvôli testovaniu, nežiadali úhradu za poskytnutú službu.

Mrzí ma postoj zástupcov Nitrianskeho samosprávneho kraja, ktorí na stretnutí uskutočnenom z iniciatívy zástupcov obcí, kde sme ich vyzvali na aktívnejší prístup k zvládaniu pandémie, svoj postoj neprehodnotili. Iné samosprávne kraje otvorili testovacie miesta, pretože sú zriaďovateľmi stredných zdravotníckych škôl a dokázali takouto iniciatívou v ťažkých časoch pomôcť. Dôvodom na nespokojnosť bola aj skutočnosť, že do apríla 2021 náš kraj patril medzi kraje s najnižšou zaočkovanosťou. Pre tých, ktorí v tejto oblasti nemajú dostatok informácií uvediem, že očkovanie majú vo svojej kompetencii samosprávne kraje.

Napriek starostiam s pandémiou nezabúdame ani na rozvoj obce. Pripravujeme rekonštrukciu zastávok v Sile a Cerovinách. Keďže uvedené projekty budú čiastočne financované zo zdrojov Európskej únie, netrúfame si uviesť termín realizácie. V súčasnosti je hotová projektová dokumentácia a podaná žiadosť o dotáciu. Na hlavnej ceste je dlhodobo poškodený chodník. Riešením tejto situácie je spevnenie celého svahu betónovým múrom. Projekt budeme financovať z vlastných zdrojov. V súčasnosti pracujeme na vybavení potrebných povolení.

V období najintenzívnejších prejavov pandémie sme častejšie, ako v inom období prenajímali domy smútku. Okrem úprimnej sústrasti chcem vyjadriť aj poďakovanie za ohľaduplnosť všetkým rodinám, ktoré ich mali prenajaté. Vždy po obradoch sme boli pripravení priestor upratať, avšak nebolo treba, pretože všetci zanechali priestory veľmi čisté. Na nás zostala už len dezinfekcia. Veľmi pekne ďakujeme.

Každý z nás obdobie pandémie zvládal rôznym spôsobom. Snažili sme sa nachádzať aktivity, ktoré nás napĺňali a ktoré nám nahradili zakázané aktivity. Mnohí obyvatelia z našej obce sa rozhodli byť užitoční a vyzbierali odpadky z lokalít, ktoré môžu slúžiť na nerušený oddych. Detailnejšie sa o uvedenej aktivite dočítate v iných článkoch, preto len v krátkosti poďakujem za ochotu nezištne pracovať pre nás všetkých. Aj v budúcnosti Vás Vaša obec podporí v takýchto aktivitách likvidáciou zozbieraného odpadu.

K nezištným aktivitám patrí aj práca Lenky a Zuzky Staňových, ktoré vysadili kvetinový záhon pred zdravotným strediskom. Tento milý kútik spríjemní chvíle nám pacientom, preto im veľmi pekne ďakujeme.

Možno si ešte pamätáte nepríjemnosti spôsobené zatvorením predajne COOP Jednota v Nových Sadoch. Obmedzenie dostupnosti potravín som v čase pandémie vnímala veľmi negatívne. Snažila som sa kompetentným manažérom z COOP Jednoty ponúkať alternatívy organizácie predaja tak, aby zabezpečili pre našich obyvateľov aspoň základné potraviny, avšak neúspešne. Veľmi ma mrzeli útočné vyjadrenia niektorých obyvateľov na adresu zamestnancov predajne, o ktorých ma informovali mladí ľudia z našej obce, keďže nemám účet na sociálnej sieti. Asi si neuvedomili, že mnohé tieto ženy ochoreli na COVID 19 v práci, pri poskytovaní služieb pre nás a zrejme ochoreli od nás. Ako nás po návrate do práce majú s úsmevom obslúžiť, keď namiesto pochopenia ich strachu z ochorenia, si prečítajú útoky na to, ako si dovolili zatvoriť? Zatvorenie

predajne alebo obmedzenie prevádzky nebolo ich rozhodnutie, nie sú jej majiteľmi, sú len zamestnancami organizácie, ktorej vedeniu mali smerovať naše podnety. Verím, že aj v tejto oblasti nás čaká nový a lepší začiatok.

V nadväznosti na uvedené skutočnosti je treba poďakovať Lenke Kulačovej, ktorej predajňa v Sile zabezpečovala zásobovanie stravovania našich detí a žiakov, aby jedáleň mohla bez problémov fungovať. Tiež ochotne roznášala nákupy seniorom, ktorí to potrebovali. Vybudovaním detského ihriska pri predajni tiež prejavila záujem o skvalitnenie života obyvateľom našej obce. O to viac ma mrzí aktivita „iniciatívnej osoby“, ktorá dala podnet na Regionálny úrad verejného zdravotníctva v Nitre na prešetrenie dodržiavania otváracích hodín pre seniorov. Nemyslím si, že by táto predajňa na seniorov nebrala ohľad. Budem rada, ak nájdeme v sebe odvahu a nespokojnosť otvorene vyjadríme priamo osobe, ktorej sa týka. Nie je správne zneužívať úrady na ventilovanie svojich frustrácií a šikanovanie osôb, ktoré nás niečím nahnevali.

Respirátor, ktorý ste dostali do každej domácnosti súčasne s aktuálnym vydaním nášho občasníka, podaroval Marek Zito. Veľmi pekne mu ďakujeme za to, že sa rozhodol prispieť k ochrane zdravia nás všetkých.

Počasie prispieva k zlepšeniu pandemickej situácie. Myslime však na to, že na jeseň sa situácia opäť zhorší. Otázkou je len, ako veľmi. Buďme preto k sebe ohľaduplní a snažme sa dodržiavať opatrenia zabraňujúce šíreniu ochorenia. Zostaňme zdraví.

Silvia Halvoníková
starostka

www.novesady.sk

NOVOSADSKÉ ČRIEPKY HISTÓRIE ROK 1941

Zatemnenie. CPO.

V našej obci máme tiež zradené CPO, ktorej veliteľom je Ján Dubovský, riaditeľ ev. a v. školy. Popri iných svojich povinnostiach úzkostlive dbá na zatemnenie obce, ktoré je nariadené počas vojny na celom území Slovenskej republiky.

Prídel múky.

Vojnové časy vyžadujú všeobecnú úspornosť v každom štáte bez ohľadu na to, či sa ten – ktorý štát aktívne zúčastňuje na vojne alebo nie. Preto i u nás sa zaviedol prídel múky odo dňa 1. septembra 1941. Naše obyvateľstvo tieto opatrenia vlády prijalo vľúdne. lebo si je vedomé, že mimoriadne časy vyžadujú mimoriadne opatrenia v prospech celkovej pospolitosti národnej.

Primácie.

Dňa 29. júna 1941 v rím. kat. kostole v Ašakerti slúžil prvú svätú omšu básnik Janko Silan, vlastným menom Ján Ďurka zo Sily. Tento úplne chudobný mladík vyštudoval bez každej finančnej podpory z rodičovského domu. Jeho otec Ľudovít Ďurka je domkárom v obci **Sila.**

Primiciant dokončil svoje štúdia v Spišskej Kapituli. Teraz je kaplánom v Ždiari, kde v čarokrásnom kraji ospevuje bielym závojom zahalené a slobodou mocne dýchajúce končiare Vysokých Tatier.

Osveta.

Osvetová činnosť v prvom polroku 1941 vyznačuje sa pestrosťou a bohatosťou svojho programu ľudovýchovných prednášok, ktoré usporiadala Miestna osvetová komisia za predsedníctva ved. notára Malinnovského. Bolo zadržaných asi 18 prednášok a asi štyri divadelné hry. Prednášateľmi boli miestni inteligenti, ktorí láskou sa ujali tejto práce, aby svoj ľud povzniesli na poli kultúrnom, politickom a tiež i na poli hospodárskom a národnom. Ľud vďačne prichádzal a v hojnom počte sa zúčastňoval na týchto prednáškach a divadelných hrách. Bola však jedna okolnosť, ktorá ním kalila radosť z práce a to boly nevhodné hostinské miestnosti, kam sme boli nútení sa uchýliť svoju kultúrnu činnosť prevádzať.

Pokračovanie v ďalšom vydaní občasníka.
Zdroj: Pamätná kniha obce Ašakert'.
Text neprešiel jazykovou úpravou, zámerne sme ho ponechali v pôvodnej verzii.

HISTÓRIA OBCE SILA OD ROKU 1936

Prinavrátenie územia.

Po víťaznom boji nad Poliakmi 22. septembra boly nám prinavrátené všetky naše územia, ktoré nám Poliaci vzali v rokoch 1918 a 1938.

Demobilizácia.

Asi za mesiac nemecká armáda zaujala celé Poľsko, čím vojna v Poľsku bola ukončená. Po tejto vojne čkoskoro všetko naše vojsko demobilizovalo.

Vládny komisár.

Krajisnký úrad v Bratislave výmerom zo dňa 21. septembra 1939 rozpustil tunajšie obecné zastupiteľstvo. Okresný úrad týmto dňom vymenoval Štefana Fačkovca za vládneho komisára.

Slovenské bankovky.

Od 23. do 30. októbra vydávaly sa prvé slovenské bankovky desať korunáky.

Písal sa 26. október. Ľudia so všetkých strán Slovenska sa hrnuli do Bratislavy. Veď tu snem republiky slovenskej volil prvého prezidenta svojho štátu.

Za prezidenta tvolil dr. Jozefa Tisu, lebo veril, že v jeho rukách sú najistejšie osudy národa. Tak po tisícročnej prestávke opäť zasadol na prestol slovenských kniežat v našej oslobodenej vlasti prezident slovenského štátu.

Spomienka na 2.XI.1938.

V rade týchto udalostí spomíname si 2. novembra na minuloročný viedenský rozsudok, ktorým kruto rezali z nášho národného tela. O týchto udalostiach shromaždeným prehovoril Peter Zvalo, spr. školy.

Sbierka na zlatý poklad.

Dňa 12. novembra previedla sa v obci sbierka na zlatý poklad slov. štátu. Jej výsledok bol veľmi dobrý.

Dr. J. Buday.

15. novembra odišiel na večnosť predseda klubu slov. poslancov, podpredseda HSĽS, predseda Spol. sv. Vojtecha, člen výboru Matice slovenskej, Múzeálnej spoločnosti a veľ. prépošt nitrianskej kapituly dr. Jozef Buday. Ako známeho národného pracovníka na poslednej ceste odprevadili ho i niektorí tunajší občania.

Kurz slov. dejín.

Dňa 15. decembra 1939 začal sa kurz slovenských dejín a trval do 15. apríla nasledujúceho roku. Vydržiaval sa v dvoch týždenných hodinách, na ktorom prednášal Peter Zvalo, tunajší správca – učiteľ.

Pokračovanie v ďalšom vydaní občasníka.
Zdroj: Pamätná kniha obce Sila.
Text neprešiel jazykovou úpravou, zámerne sme ho ponechali v pôvodnej verzii.

Urobme niečo pre našu budúcnosť

Ako ste si možno mnohí všimli, celú jar prebiehali rôzne ekologické aktivity po celom Slovensku. Všade bol lockdown kvôli pandemickej situácii a ľudia viac uskutočňovali výlety do prírody, a tak začali zbierať smeti po rôznych krajoch, mestách a obciach. Rovnako to neminulo ani našu obec.

Táto naša myšlienka vznikla úplnou náhodou. S mojou spoluorganizátorkou sme sa poznali už dlho, ale kamarátky sme sa stali až počas týchto aktivít. Poznali sme sa už od malička, obe sme vyrastali v Nových Sadoch, a tak sme sa raz náhodou stretli, začali sme sa rozprávať kto sa ako má, a veď to poznáte... Preto sme sa dohodli, že sa spolu pôjdeme prejsť. Popri našich potulkách obcou sme si pri „Pánskej záhrade“ povedali, že by bolo fajn pozbierať tu smeti. To sme ale netušili, čo nás čaká. Ani jedna z nás si neverila dostatočne natoľko, aby sme začali organizovať niečo samé, avšak vzájomnou oporou a podporou vznikol náš osobný projekt, ktorý stále pokračuje. Martinka Strihová sa osobne stretla so starostkou a dohodla, že likvidáciu vyzbieraných smetí bude mať na starosti obec, a ja som to následne spropagovala. Celá akcia začala ešte počas lockdownu, propagovať sme ju mohli iba cez sociálne siete. Boli sme veľmi milo prekvapené, koľko ľudí pozitívne reagovalo a dokonca stále reaguje.

Zber odpadkov v „Pánskej záhrade“ prebehol v dňoch 20. a 21. marca a počasie vyšlo na jednotku s hviezdičkou. Prišli sme s veľmi malou dušičkou, koľko ľudí reálne príde. Avšak zostali sme príjemne prekvapené. Zúčastnilo sa okolo 40 ľudí počas celého víkendu, atmosféra bola neskutočná, a to, koľko detí prišlo, bolo úplne úžasné. Na začiatok sme chceli vyčistiť len „Pánsku záhradu“, ktorá bola niekedy jedinečné pánske miesto, plné stromov, kríkov a kvetov, ktoré ste ťažko mohli vidieť v širokom okolí. Tak isto sa tam nachádzalo krásne jazierko, okolo ktorého sa dalo kráčať či v zime na ňom korčuľovať. Mám k tomu miestu veľmi osobný vzťah, keďže bývam neďaleko a obaja moji starí rodičia mi rozprávali príbehy o „Pánskej záhrade“ počas celého môjho detstva. Avšak neskôr sa z tohto miesta stala nelegálna skládka, kde by ste mohli nájsť od sedačky z auta, cez zdochliny zabalené v plastovom vrecku až po rôzne striekačky či obaly z krémov. Práce je tam viac než dosť, preto sa nám počas jedného

víkendu nepodarilo toto okolie vyčistiť tak, ako sme si to predstavovali. V budúcnosti by sme v tom chceli ďalej pokračovať. Každopádne sa tešíme aj z toho, čo sa vyzbieralo.

Po mojej propagácii na sociálnej sieti skupiny Nové Sady sa mi ozvalo množstvo našich spoluobčanov, ktorí upozornili na viaceré miesta, na ktorých by bol potrebný zásah našej „čistiacej jednotky“. A tak nám napadlo, že by bolo skvelé vytvoriť komunitu ľudí, ktorým záleží na stave prírody. Dobrým príkladom a skutkami dokážeme motivovať a viesť ľudí, ktorým bude záležať na našej planéte a zber odpadkov budú považovať za prirodzené a nutné.

A tak sme zorganizovali ďalšie čistenie v katastri obce, a to na Kotrbáli okolo „Dubiny“. Týždeň pred tým sme zhodnotili, v akom stave sa nachádza tento lesík, a v sobotu 10. apríla sme znova s malou dušičkou čakali na dobrovoľníkov. Na sociálnej sieti som napísala, že sa stretneme pred „Dubinou“ o 9:30 hod. a opäť prišlo tak veľa ľudí a hlavne detí, že nás to veľmi potešilo a prekvapilo. Do 13-tej hodiny sme vyzbierali všetky smeti, čo považujeme za rekordný čas.

Keď si niečo raz zo Zeme zoberieme, mali by sme jej to aspoň dvojnásobne vrátiť, aby sme žili v rovnováhe. Želali by sme si, aby sa podobné akcie podarilo zorganizovať aspoň raz mesačne.

Ďalšie čistenie sme presu-

nuli do Sily v okolí „Žliabku“, kde vyviera prameň. Znova ste nás potešili, koľko podpory sme od vás dostali. Všade behali deti, nálada bola úžasná a aj keď sme každá mali program na večer, ťažko sa nám odchádzalo. Dokonca komunita v Sile v čistení pokračovala ešte ďalší víkend.

Veľmi by sme chceli každému touto formou poďakovať za to, že prišiel, či to bolo v „Pánskej záhrade“, na Kotrbáli, v Sile, za viacnásobné účasti. Ďakujeme Vám všetkým za Vaše odhodlanie uskutočniť zmenu, pretože iba vďaka Vám sa opakovane podarilo zorganizovať túto „čistú“ akciu.

Nakoľko už začalo leto, odpad sa zbiera o niečo ťažšie, keďže je všetko zelené. Preto na istý čas tieto aktivity stopneme. Chceli by sme ich vymeniť za bazár, ktorý bude prebiehať začiatkom júla. Môže tam prísť ktokoľvek s čímkoľvek. Ide nám o to, aby sme si naše prebytky, ktoré máme v domácnostiach vymenili alebo predali, aby nevznikal ďalší odpad. Dáme veciam druhý život, porozprávame sa, ak bude mať niekto nejaké návrhy ako čo vylepšiť, sme naklonení otvorenej debate o Vašich ideách.

Možno sa mnohým z Vás bude zdať, že to, čo robíme, nestačí na záchranu našej planéty. Na to ako argument by som rada použila jeden z mojich najobľúbenejších citátov od Matky Terezy: „Všetko, čo robíme, je iba kvapka v mori, ale keby sme to nerobili, tá kvapka by tam chýbala.“

Annamária Ballová

Stretnutie

Prednedávnom som sa po dlhých rokoch stretol s mojím kamarátom z mladosti. Hneď sme sa zvítali a po krátkom rozhovore sme si dohodli stretnutie na pokojnejšom mieste. Tvrdil, že pre mňa niečo má. Prešlo pár dní a zazvonil mi mobil, v ktorom som spoznal známy hlas. Oznámil mi miesto a čas stretnutia a mňa sa začala zmocňovať zvedavosť. Stretli sme sa na terase a objednali si kávu so zákuskom. Už si ani nepamätám, kedy naposledy som takto sedel na čerstvom vzduchu v príjemnej atmosfére medzi ľuďmi.

Kamarát vytiahol z malej tašky predmet, ktorý položil na stôl priamo predo mňa. Bola to bankovka z roku 1951 v hodnote 100 Kčs. „Viem, že zbieraš mince a bankovky, tak som ti jednu priniesol,“ povedal.

Zobral som ju do ruky a obzerajúc si ju z oboch strán som odvetil: „Krásny kúsok v perfektnom stave. Odkiaľ ju máš?“

„Tomu nebudeš veriť,“ zachechtal sa a oprel sa o stoličku, ktorá trochu zavŕzgala.

Začal mi rozprávať o dome, ktorý zdedil, a o tom, čo všetko v ňom našiel. Trochu som mu záviděl, keď mi vyrozprával príbeh ako našiel kufor plný bankoviek a mne sa vynorila predstava amerického akčného filmu. Kamarát asi rozmýšľal rovnako, pretože sa ma spýtal, prečo si asi dotyčný peniaze uschoval a neužil si ich v dobe, v ktorej žil. Zamyslel som sa a predstavil si, čo všetko si za to mohol kúpiť a odkiaľ mal ten človek toľko peňazí.

Kamarát mi nevedel odpovedať, koľko bolo spolu tých bankoviek, lebo vraj značnú časť porozdával a v tej chvíli mu vôbec nenapadlo ich zrátať. Napadla nám alternatíva, že majiteľ si peniaze tajne sporil, ale náhle zomrel, tak sa o tom kufri nikto nedozvedel.

Podľa obdobia vydania bankoviek, čiže v päťdesiatich rokoch, bol prezidentom Klement Gottwald na čele s KSČ, po ňom Antonín Zápotocký. Prebiehala vlna znárodňovania priemyselných podnikov, prišla etapa kolektivizácie a likvidácie sociálnej vrstvy živnostníkov a remeselníkov.

Začala sa epocha sociálneho inžinierstva a podľa ideológov režimu mal čoskoro nastať stav, kedy si všetci obyvatelia budú môcť užívať výhody sociálne spravodlivého štátu. Prax plánovaného hospodárstva však už od začiatku signalizovala, že realita nebude taká ružová ako to očakávali plánovači.

Ľudia v Česko – Slovensku sa o tom presvedčili už na jar 1953, keď kvôli krachu prvej päťročnice muselo prísť k menovej reforme. Tá spôsobila nielen zníženie životnej úrovne obyvateľstva krajiny, úplné znehodnotenie hotovosti občanov, ale aj vkladov, životných poistiek a cenných papierov. Straty občanov pri tejto takzvanej „lúpeži storočia“ dosiahli čiastku cca 17 miliárd Kčs v novej mene. Avšak príčin hospodárskeho krachu a menovej reformy bolo viac.

V prvej päťročnici bola hlavnou myšlienkou prestavba ekonomiky, predovšetkým v prospech kovopriemyslu a ťažkého strojárenstva. Česko – Slovensko sa malo premeniť na strojárenskú veľmoc, ktorá by bola schopná zabezpečovať industrializáciu východného bloku, zároveň i zvyšovanie životnej úrovne vlastného obyvateľstva. Orientácia na krajiny s plánovaným hospodárstvom mala zaistiť stabilné dodávky surovín, jasné exportné ciele i zabrániť pravidelne sa opakujúcim krízovým javom, ktoré sa vyskytovali v kapitalistických ekonomikách. Ciele mali svoju logiku, no boli veľmi náročné a splnenie bolo v tej dobe nerealizovateľné vzhľadom na to, že sa v tom čase prezbrojovala československá armáda.

Výmena peňazí prebiehala od 1. do 4. júna 1953. Každý človek, ktorý nezamestnával iné osoby, si mohol bez straty hodnoty vymeniť len 300 korún v pomere 5:1. Dostal teda 60 nových korún. Všetka hotovosť nad 300 korún sa menila v desaťnásobne horšom pomere 50:1, čo znamená, že peniaze stratili až 90 percent hodnoty.

Keďže sa nepodarilo všetkým vymeniť peniaze za 4 dni, staré peniaze sa váľali po priekopách, vyhadzovali sa z okien, plávali v potokoch a riekach... Ukrivdenosť, ktorú ľudia cítili, ich viedla k nenávisti voči vedeniu štátu. Najväčšiu nevýhodu mali zrazu ľudia, ktorí si celý život platili životné poistenie. Alebo napríklad tí, ktorí krátko pred reformou predali nehnuteľnosť a z predaja im zostali tisíce korún, ktoré po výmene stratili deväťdesiat percent hodnoty. Spokojní mohli byť na druhej strane aspoň tí, ktorí nehnuteľnosti kúpili.

Veru, boli to ťažké časy. O to viac si teraz vážim tých, ktorí vtedy museli takpovediac začínať od začiatku.

Tú bankovku som si od kamaráta priniesol domov. Pri jej zakladaní do albumu som sa zamyslel nad tým všetkým, čo sa vtedy na našom území a v našich rodinách dialo... a len tíško povzdychol.

Peter Matulník

Občasník – vydáva Obec Nové Sady, IČO: 00308340. Redakčná rada: Mgr. Denisa Révayová, Mgr. Mário Ručkay, Emília Krčmárová, Eva Marečková, Peter Náhlik, Mgr. Ivana Fojtíková, Titulná foto: Peter Fačkovec, Grafická úprava: Adverti, s.r.o. - Mgr. Patrik Mareček.
Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Obecný úrad, 951 24 Nové Sady 177.
Tel.: 037/7894863, e-mail: obecnyurad@novesady.sk, internetový portál: www.novesady.sk,
Evidenčné čídslo: EV 3740/09, ISSN 1339-1739, Tlač: Adverti, s.r.o.

Zber odpadu v Nových Sadoch

Ako už býva našou tradíciou, aj tento rok dňa 20. marca Poľovnícke združenie Nové Sady organizovalo zber odpadu. Vzhľadom na pandemickú situáciu sme sa museli prispôsobiť opatreniam, ale ani tie nám nezabránili vo zveľaďovaní nášho okolia. Postupne sa podarilo prečistiť lokality „Novosadský háj“, „Silský háj“, okolie cesty až k priemyselnej zóne, ale aj lokalita za cintorínom v Čabe či háj v Malom Záluží.

Veľmi nás potešila účasť mladých dobrovoľníkov, ktorí dodali tie správne sily a tempo pri zbere. Na akcii sa celkovo zúčastnilo 10 členov Poľovníckeho združenia Nové Sady a 10 dobrovoľníkov. Spoločne sa nám podarilo vyzbierať približne 6 ton odpadu.

Samozrejme, nemôžeme zabudnúť poďakovať aj Poľnohospodárskemu družstvu DEVIO Nové Sady. Pomocou poskytnutej techniky sa zabezpečil odvoz a následné spracovanie odpadu aj z „Pánskej záhrady“, kde prebiehala súbežne ďalšia skvelá akcia skrášľovania nášho okolia, ktorú organizovali Annamária Ballová a Martina Strihová. Je pre nás veľkým potešením, že aj v tejto dobe sa nájdu ľudia, ktorí majú záujem o prírodu a nie je im ľahostajná.

Všetkým zúčastneným patrí jedno veľké ĎAKUJEM!

Lukáš Fábry

Detský karneval

„Čo je tu dnes veľký bál? A či dáky karneval?

Sprievod masiek krúži v kruhu, jedna maska strieda druhú“.

Dňa 2. júna bolo krásne počasie, a tak nás slniečko zavolalo von na našu terasu. Všetky deti sa zrazu zmenili na princezné, myšky, mačičky, ale nechýbal ani hasič, pirát, superhrdina a mnoho ďalších veselých masiek. Zrazu sme boli ako v rozprávkovej krajine.

Všetko bolo pripravené, karneval sa mohol začať. Úvod patril vlastnoručne zhotovenej maske „Počasia“, ktorá roztancovala všetky prítomné deti a pani učiteľky.

Karneval je sviatok všetkých malých aj veľkých detí. Už dnes sa tešíme, ako sa opäť o rok prenesieme do sveta rozprávok, tanca a veselej zábavy...

Mária Kulíšková

Hasiči v materskej škole

Dňa 21. júna bol pre deti výnimočný deň. Do materskej školy prišli na návštevu hasiči z Dobrovoľného hasičského zboru v Malom Záluží. Priblížili im prácu požiarnikov, ukázali rôzne nástroje, s ktorými pracujú, a upozornili ich na bezpečnosť. S nadšením im ukazovali a dali vyskúšať hasičské prilby a požiarne hadice. Deti prežívali veľkú radosť, keď im hasiči dovolili vyskúšať si, ako sa taká požiarna hadica používa. Zvukom sirény sa s nimi rozlúčili.

Touto cestou ďakujeme DHZ Malé Zálužie za naozaj peknú, zaujímavú a dobre pripravenú akciu, ktorá naše deti veľmi zaujala a veľa ich naučila.

Mária Kulíšková

Medzinárodný deň detí

1. júna oslavovali deti svoj sviatok. Pri tejto príležitosti pre nich Obec Nové Sady pripravila rôzne súťaže a hry na futbalovom ihrisku. Na všetkých zúčastnených čakal krásny slnečný deň plný zábavy. Pri každom stanovišti veselých súťaží získavali pečiatky o absolvovaní. Otestovali si svoju obratnosť, rýchlosť, presnosť či šikovnosť. Keď prešli všetky stanovištia a úspešne nazbierali pečiatky, dostali krásnu odmenu, čomu sa nesmierne tešili. Počas celého programu hrala hudba, deti si spievali, zabávali sa a naplno si užívali súťaže. Plná škola usmiatych tvárí bola dôkazom, že si deň všetci užili.

Ďakujeme Obecnému úradu Nové Sady, jeho zamestnancom a dôchodcom, za krásny deň, ktorý pripravili našim deťom.

Mária Kulíšková

Sokoliar v našej materskej škole

Dňa 22. júna sme privítali v našej škôlke sokoliara. Priniesol si so sebou rôzne druhy denných a nočných dravcov nielen z našej prírody, ale aj zo zahraničia. Vidieť sme teda mohli sokolov, jastrabov, sovy či orla.

V rámci environmentálnej výchovy sme sa oboznamovali aj s ich spôsobom života a potravy. Deťom sa veľmi páčilo, že mali možnosť tieto dravce podržať v špeciálnych rukaviciach .

Mária Kulišková

Projekt „Nová IKT učebňa“

Od roku 2017 sa Obec Nové Sady snažila získať dotáciu na modernizáciu vyučovania v základnej škole. Predmetom projektu bolo vybudovanie IKT učebne, ktorá by bola vybavená vyhovujúcim nábytkom a počítačmi.

Moderné technológie nám v súčasnosti preukazujú veľkú službu. Zatvorené triedy vystriedalo pohodlie detských izieb, obývačiek i kuchýň a stretnutie so spolužiakmi a učiteľmi sa odohráva vo virtuálnom svete prostredníctvom počítačov a telefónov. Situácia s pandémiou zaskočila celý svet. Zo dňa na deň neutíchol len ruch na uliciach, v obchodoch, ale aj ruch v školách, no neutíchol úplne.

U nás sme využili neprítomnosť žiakov v škole a šikovní majstri nám v rámci modernizačného projektu prerobili našu staručkú počítačovú učebňu na modernú, ktorá už na prvý pohľad pôsobí oveľa vzdušnejšie a svetlejšie. Zastarané stolové počítače nahradili štýlové notebooky, ťažké stoly a stoličky vystriedal moderný nábytok. V tomto čase je už nová počítačová učebňa pripravená a čaká len na svojich užívateľov, ktorí v nej budú vylepšovať a rozširovať svoje digitálne zručnosti, tak potrebné v dnešnom modernom svete.

Mário Ručkay

Tvorba žiakov počas dištančného vzdelávania

Obdobie, kedy sme sa stretávali len na monitore počítača, bolo náročné pre učiteľov aj žiakov. Chýbal osobný kontakt, možnosti rôznych pomôcok, v neposlednom rade i obyčajná tabuľa, ktorú pokladáme za úplnú samozrejmosť...

Ale aj v takej ťažkej situácii sme si našli aktivity, ktoré nás nielen pobavili, ale aj rozšírili naše vedomosti v oblasti, ktorá je teraz veľmi preferovaná – v čitateľskej gramotnosti. A tak žiaci vytvárali krásne prebásnené báje i povesti, vytvárali vlastné bájky i básne o aktuálnej téme – korone, vytvorili súbor otázok o Corgoňovi i poučné osemsmerovky a krížovky. Aspoň malý zlomok z ich kreatívnej tvorby by sme Vám chceli ponúknuť na pobavenie...

Janka Slobodová

Nevyslovené obavy

Zavretá myseľ medzi štyrmi stenami,
život uteká pred nami.
Oči v knihách ponorené,
no vo hviezdach všetko určené.

Ľudia s rúškom na ulici,
veľký žiaľ v zúfalom srdci.
V noci pýtame sa: Kedy skončí toto trápenie?
Dlhé to čakanie.

Nad strednou stále rozmýšľame,
kde to my asi skončíme?
Možno sa stratíme v tomto smutnom svete,
no raz všetci cestu späť nájdeme.

V ťažkej dobe my žijeme,
v zošitoch denno – denne listujeme.
Monitor za rohom číha,
no moje srdce to nerozdýcha.

Alexandra Strihová

Rúško

Dve gumičky za uška,
noštek, ústa za rúška.
Mám zakrytú pusinku,
stále vidím maminku.
Usmieva sa očami,
svet sfarebnel rúškami.

Keď kráčame spoločne,
môžem dýchať bezpečne.
Noštek mám vždy schovaný,
usmievam sa očami.

Všetky deti, dospelí,
rúškami opekneli.
Robia to pre babičku,
dedka, tetu, sestričku.

Miroslav Kučera

Jedno z najstarších miest na Slovensku ukrýva mnoho legiend a povestí.

Jeho pôvodné meno bolo Juraj, no ľudia ho zväčša volali práve Corgoň, čo v starom žargóne predstavovalo osobu obrovského vzrastu.

Juraj - Corgoň mal nadľudskú silu a každý obdivoval jeho urastenú postavu. Vďaka nej dokázal roztriasť celé Horné mesto. Stačilo, aby raz udrel kladivom do svojej nákovy.

Svoju moc predviedol aj na bojisku, keď Turci napadli Nitriansky hrad. Ich neustále nájazdy uväznili obyvateľov mesta v obkľúčení. Počet obrancov bol čím ďalej menší a menší. Zdalo sa, že nepriateľ vtrhne cez hradný val. V poslednej chvíli si ľudia všimli obrovského muža so začiernenou tvárou a odevom. Bol to práve Corgoň, ktorý prišiel na pomoc nitrianskym vojakom rovno z vyhne.

Dolu po Palánku skotúľal kolosálne kamene, ktoré vniesli do tureckých bojových oddielov chaos. Najväčšiu paniku však nespôsobili kamene, ale samotný Corgoňov vzhľad. Jeho nesmierne urastená postava v kombinácii so zadymenou čiernou tvárou pôsobili hrôzostrašne, pripomínal im démona z pekla. Nepriatelia dokonca tvrdili, že videli ako vytrháva obrovské kamene z masívnej steny, a pritom mu pomáhajú všetci diabli.

Po tomto výjave Turci nečakali dlho a dali sa na zbesilý útek. Takto sa podarilo Hornému mestu odraziť prvý nepriateľský útok. Na počesť hornomestského kováča dali obyvatelia vystavať jeho sochu, ktorá bude navždy symbolizovať Corgoňovu silu, odvahu a nepremožiteľnosť mesta.

Inšpiráciou pre sochu Corgoňa, ktorú zvečnil v rokoch 1820 až 1821 sochár Vavrinec Dunajský, bola grécka mytologická postava Atlasa. Tento mocný Titán bol potrestaný bohom blesku Diom. Atlas zaplatil za svoju vzburu tým, že musel niesť nebeskú klenbu na svojich pleciach, neskôr sa zobrazuje držiac na svojich ramenách celú zemeguľu. Atlas, atlant alebo telamón sa používa aj na označenie architektonicky nosných prvkov portálov. Je to plastika nesúca bremeno v podobe svalnatých mužských postáv. Majú funkciu stĺpov či pilastrov, čo vidieť aj na obrázku nižšie.

V Nitre sa o tomto hrdinovi zachovalo aj porekadlo, ktoré znie: „Je taký silný ako Corgoň“.

Barbora Blašková

Korona

Nemôžem ísť von,
korona je v tom.
Sedím doma zavretá,
nemám chuť ísť do sveta.

Počítač mám zapnutý,
no všetci sme už prepnutí.
Instagram, Messenger, Facebook
a TikTok, bez nich teraz neprežije nikto.

Matika a slovina,
prišla veľká novina.
Ale to my už dávno vieme,
do školy skoro nepôjdeme.

Učiť sa mi veru nechce,
testami nás každý tresce.
Online škola to je sranda,
v pyžame je celá banda.

Jednotky chcem mať samé,
no niektorí kašlú na ne.
Nebudem si už hlavu lámať,
ráno musím skoro vstávať.

Básničku som vytvorila,
jednotku si zaslúžila.

Anna Ahmetagić

Slimák bezdomovec

Za mesto, keď prešli ste cestu krátku,
žil slimák Ferdinand v čistote a poriadku.
Čistučká kuchyňa, utretý prach,
v záhrade šalátik a mladý hrach.
Pre svojich priateľov len milé slovo vždy
mal, návšteve veselej srdce by dal.

Jedného dňa však nastala zmena,
slimákovi na domčeku zaleskla sa anténa.
Ferdinand závislák programy prepína,
bokom je hneď priateľská družina.

Neporiadok, odpad a prach sa hromadí,
Ferdinandovi – závislákovi to však vôbec
nevadí.

Maličký ohníček zachvátil dom
a slimák Ferdinand vyskočil von.
Lenivosť, že zabíja, je známa vec,
vie už aj slimák Ferdinand - bezdomovec.

Filip Ručkay

Na melódiu piesne Spievanky, spievanky Korona, korona

Korona, korona, skade si sa vzala,
či si v háji rástla, či si z neba spadla.

Korona, korona, zlá si ty choroba,
nepatríš do domu, ani k nám do dvora.

Stále si tu s nami, tomu nie sme radi,
majú ju už všade aj tí naši známi.

Rúška naše, rúška, máme vás každý deň,
ešte to potrvá, žiaľ nie jeden deň.

Keby som vedela aspoň raz čarovať,
šla by som tú pliagu žandárom žalovať.

Imunita naša, neboj sa ničoho,
veď ty to prežiješ a covid zabiješ.

Sophia Miškóciová

Povesť – Vodník na Nitrianskom hrade

Nitriansky hrad stojí stále,
uprostred mesta na vysokom brale.
Na najvyššom mieste je studňa vykopaná,
tak hlboká, že je riekou napájaná.

Pri nej Žofia sedávala,
svojou krásou a spevom pytačom hlavy motá-
vala. Veľa si preberala a každého odmietala.

Raz, keď spievala, zjavil sa v zelenom mláde-
nec, pýtal sa, či nepozná Žofku, čo slúži na hrade
a ju zalial rumenec.
Sledoval ich Jakub – Žofkin ctiteľ,
hneď mal pocit, že ten pán v zelenom,
bude jej ničiteľ.

Povedal to Žofke, veď ju chcel len chrániť,
ona si však myslela, že ju chce len raniť.
Dohovárala jej aj krstná mama:
„je to vodník - vec to známa!"

Žofka si však rady nedala
a stále mládenca pri studni čakala.
Učaril jej, keď sa spýtal: „Budeš navždy
moja?" Odvetila: „Áno, naše srdcia
sa navždy spoja."

Tešila sa, že so svojim milým pobudne,
miesto toho ju so sebou stiahol do studne.
Nevidel ju viac nik, už ju vlastnil vodník

Podľa povesti počuť, ako v noci zo studne
spieva, tá prieberčivá a pyšná deva.

Kristián Šulai

O slimákovi, ktorý pre lenivosť prišiel o domček

Na lúke za mestom žil slimák Ferdinand, ktorý bol známy tým, že si svoj domček udržiaval v čistote a poriadku. Keď boli u neho na návšteve priatelia prvýkrát, ukázal im slimák Ferdinand celý domček. Spálňa bola ustlaná, kúpeľňa bola čistá a lesklá. V kuchyni bol umytý riad a na poličkách utretý prach.

Pre každého priateľa mal Ferdinand vždy milé slovo a chutné pohostenie. Jediné okno na domčeku sa vždy lesklo čistotou. Aj v záhradke, v ktorej si pestoval šalát, mal vždy vzorný poriadok. Priatelia k Ferdinandovi chodili často a radi.

Jedného dňa sa však všetko zmenilo. Na Ferdinandovom domčeku sa leskla nová televízna anténa. Ferdinand sedel v obývačke, v ruke držal diaľkový ovládač a prepínal programy ako šialený. Okolo neho bola hromada odpadkov, nedojedeného jedla a kopa neumytého riadu. Keď Ferdinand zbadal priateľov, začal vychvaľovať televízor a množstvo programov. Tí mu televízor pochválili, no upozornili ho na neporiadok v domčeku. Ferdinand ich zahriakol: „Nestarajte sa o môj domček!"

Priatelia odišli od Ferdinanda smutní. Už to nebol ten Ferdinand, akého poznali. Toto bol Ferdinand závislák.

Ferdinand sedával pred televízorom čoraz viac a jeho domček sa pomaly napĺňal odpadkami. Raz, keď vypadol signál, išiel Ferdinand skontrolovať anténu. Keď za sebou zatvoril dvere, hromada neporiadku zavalila vchod do domčeka a aj plynový sporák, na ktorom si Ferdinand varil čaj. Vznikol požiar a o pár minút bol zo slimáka Ferdinanda bezdomovec.

Poučenie: Závislosť a lenivosť Vás môže pripraviť nielen o kamarátov, ale aj o majetok.

Filip Ručkay

Veľká Noc

Veľká Noc je najvýznamnejší kresťanský sviatok. Nemá pevne stanovený dátum ako iné sviatky, ale sa slávi po prvom splne mesiaca, po jarnej rovnodennosti. Pre kresťanov je to oslava zmŕtvychvstania Ježiša Krista. Pre iné kultúry je to oslava príchodu jari.

Veľkonočný týždeň sa skladá z týchto dní:

- **Zelený štvrtok:** tento deň pripomína Poslednú večeru Ježiša Krista a Kristovo umývanie nôh. Týmto dňom sa začína Veľkonočné trojdnie. Je to posledný deň pred Veľkou Nocou, kedy znejú v kostole zvony. Zvony utíchnu a sú nahradené rapkáčmi.
- **Veľký piatok:** pripomína nám ukrižovanie Ježiša Krista a je to deň veľkého a prísneho pôstu. V tento deň je evanjelium nahradené PAŠIAMI, ktoré spievajú zvyčajne traja muži.
- **Biela sobota:** uctieva sa Kristovo telo, uložené v hrobe. V kostole býva poklona k Božiemu hrobu. Na Bielu sobotu sa končí pôst.
- **Veľkonočná nedeľa:** je to najväčšia slávnosť kresťanského roka. Oslavuje sa Kristove zmŕtvychvstanie.
- **Veľkonočný pondelok:** je prvý deň po Veľkonočnej nedeli, tento deň je bohatý na ľudové tradície, akými sú kúpanie, šibanie...

Symboly Veľkej Noci sú:

- **Vajíčko:** je symbol plodnosti. Vajíčka bývajú často farbené farbami: červená je symbol lásky, zelená je symbolom prírody a žltá symbolom slnka.
- **Zajačik:** v kresťanstve je to symbol chudobných, skromných a pokorných.
- **Baránok:** je symbol Krista, ktorý sa obetoval za ľudstvo.
- **Korbáč:** je to symbol ešte z predkresťanského obdobia. Znázorňuje dotyk vŕbového prútia a ženského tela, ktorý bol symbol odovzdania plodivej sily.

Veľká Noc u nás doma

Keď som bol malý, tak sme každoročne sviatky trávili v Rumunsku, keďže naši to mali rozdelené, že Vianočné sviatky u mamininých rodičov a Veľkonočné u ocinových rodičov.

Ale pred siedmymi rokmi sme zaviedli novú tradíciu – na Zelený štvrtok ráno sme cestovali do aquaparkov na Slovensku, trávili sme tam predĺžený víkend a na Veľkonočnú nedeľu poobede sme sa vždy vracali domov. Na Veľkonočný pondelok ráno sme vždy skoro vstali, ako prvú sme obliali a vyšibali maminu a spolu s otcom a bratom sme sa vybrali popolievať všetky ženy a dievčatá z našej rodiny. Okolo obeda sme sa vždy vrátili domov, jedli sme a samozrejme sme s bratom rátali, koľko sme si vypolievali.

Keďže to nie je nič špeciálne, spýtal som sa maminy, ako trávili Veľkú noc oni. Zaujímavé bolo, keď mi povedala, že na Veľkú noc sa tešila iba z jedného dôvodu, lebo vždy pred Veľkou nocou jej babka kúpila novú bielu blúzku a nové topánky a moja babka jej ušila sako a sukňu. Babka si na tom vždy dávala záležať, lebo sa predbiehali so susedou, ktorá svojej dcére ušije niečo krajšie.

Na Zelený štvrtok išli do kostola, po omši sa vždy konala krížová cesta smerom na Vinohrady, čo je asi 5 km. Na Veľký piatok držali prísny pôst, cez deň sa konala spoveď, na ktorú šli povinne celá rodina a večer sa spolu vybrali do kostola. Na Bielu sobotu šli spolu opäť večer do kostola, cez deň babka chystala Veľkonočnú babu, varila údené mäso a klobásy, vajíčka a nachystala prvú studenú misu. Po omši už mohli jesť toto veľkonočné jedlo. Veľkonočnú nedeľu začínali omšou, na ktorú si mohla konečne obuť nové topánky a obliecť nové oblečenie. Veľkonočný pondelok začínali tiež návštevou kostola. Každoročne ju však po ceste zastihol sused, ktorý ju navoňal nejakou voňavkou. Mamina pravidelne plakala, že jej to nové sako a blúzka smrdia od lacnej voňavky. Po omši chodili na návštevu polievači, ktorým dávali čokoládové vajíčka a nejaké drobné mince.

Veľká noc v čase lockdownu

Posledné dva roky je však Veľká noc poznačená pandémiou COVID – 19. Minulý rok to bolo prvýkrát, čo nám oznámili, že nebudeme môcť vychádzať z domu na 3 dni. Všetci sme boli z toho nešťastní a nevedeli sme si predstaviť, ako tých pár dní zvládneme. Odvtedy však prešiel rok a z pôvodných troch dní je to už 365 dní. A prešla ďalšia Veľká noc bez aquaparkov, bez výletov, bez Rumunska.

Takže naša Veľká noc vyzerala nasledovne – mamina navarila, napiekla, upratala a potom sme spolu sedeli na terase a jedli.

V pondelok sme ju pooblievali. Trochu pri tom kričala, aby nám tým urobila radosť. Obaja sme dostali vajíčko a nejaké peniaze. Vôbec to už nebolo také, ako minulé roky, ale veríme, že toto bola posledná Veľká noc, ktorú sme takto strávili.

Kristián Šulai

Povesť o vodníkovi na Nitrianskom hrade.

Rozpráva sa kade tade,
o veľkolepom Nitrianskom hrade,
kde hradná Žofka krásavica,
červenkasté má líca.

Avšak Žofka čudná je,
nikoho si nepraje.
Obdivuje samotu,
aspoň nemá robotu.

Každý prsteň podáva,
len ona rúčku nedáva.
Všetci plačú za Žofkou,
len ona žiari radosťou.

O jej pýche vodník začul,
zo studničky hlasne zadul:
„ Žofka idem po teba,
závoj ti už netreba“.

Hradná pani dokončieva,
smutné mená zvoláva:
„Milí moji rýchlo sem,
rúčku svoju vám ponúknem“.

Šimon Králik

Súkromná základná umelecká škola Evy Pacovskej oslávi 10. výročie

A opäť sme svedkami toho, ako rýchlo plynie čas. Ani sme sa nenazdali a je za nami prvých 10 rokov fungovania našej školy. Veru, v roku 2022 oslávi naša SZUŠ 10 rokov od svojho založenia.

A my sa naďalej veľmi tešíme z Vašej priazne a ochoty spolupracovať. Za tento čas sa nám spoločne podarilo zorganizovať množstvo pekných koncertov. Vianočný koncert a koncert ku Dňu matiek sa stal už peknou tradíciou. Mnohé deti na verejných vystúpeniach doslova prekonali sami seba, vystúpili pred publikum a smelo zatancovali a zaspievali – dokázali si, že sú šikovní a vedia sa prezentovať. Prezentovali sme sa aj v Českej republike, zaspievali sme si aj s Paľom Hammelom. Naši žiaci sa úspešne zúčastnili speváckych súťaží Bojnická perla, Slávik Slovenska, Stančekova Prievidza. Naša škola pravidelne organizuje súťaž v speve ľudových piesní SPIEVAJŽE SI, SPIEVAJ, do ktorej sa aktívne zapájajú žiaci našej školy a aj speváci z okolitých obcí a Nitry. Naše deti účinkovali v Divadle Andreja Bagara v Nitre v predstavení Vianočná spomienka.

Dodnes spolupráca s Divadlom Andreja Bagara v Nitre trvá a svoje herecké a spevácke schopnosti si mali možnosť vyskúšať Mariannka Cingelová, Patrik Matušík a Lukáš Sveteník v predstavení Povolanie pápež. V predstavení Tisícročná včela a Jozef a jeho zázračný farebný plášť účinkuje aj v tejto sezóne Lukáš Sveteník.

Toto všetko nás napĺňa veľkou radosťou a hrdosťou na naše deti a je to veľkou motiváciou aj pre nás, naďalej sa snažiť rozvíjať hudobné a tanečno – pohybové cítenie našich detí, ponúknuť im možnosť umeleckého vzdelávania a v neposlednom rade aj možnosť tráviť svoj voľný čas zmysluplne a užitočne.

S radosťou Vám oznamujeme, že od septembra 2021 budeme v našej činnosti pokračovať v nových priestoroch Obecného úradu v Nových Sadoch, kde sme pre naše deti zriadili krásnu novú tanečnú sálu a hudobnú triedu s klavírom. Naše veľké poďakovanie patrí starostke Silvii Halvoníkovej, ktorá bola tomuto nápadu – umožniť deťom vzdelávanie v týchto krásnych priestoroch – od začiatku veľmi naklonená, a bola nám pri všetkom nesmierne nápomocná. Poďakovanie patrí aj všetkým poslancom Obecného zastupiteľstva Nové Sady, ktorí taktiež jednohlasne túto myšlienku podporili. Veľmi si túto podporu vážime.

Pre všetkých záujemcov v budúcom školskom roku otvárame:

HUDOBNÝ ODBOR – hra na klavíri, spev

TANEČNÝ ODBOR – Folklórny súbor NEZÁBUDKA

Všetko pod vedením našich skvelých učiteliek, ktorým vyjadrujem svoju veľkú vďaku za to, s akou láskou a trpezlivosťou sa venujú našim deťom : Soňa Cabáneková, Alexandra Kochanová, Tatiana Sidorová, Eva Červená.

Budeme veľmi radi, ak sa k nám prihlásite. Prihlásiť sa môžu všetky deti narodené do 31. decembra 2015.

Prihlášku a dokumenty potrebné na prihlásenie nájdete na

http://www.szus-pacovska.sk/index.php/tlaciva-na-stiahnutie

kontakt:
riaditel@szus-pacovska.sk

Tešíme sa na Vás a prajeme pokojné a pohodové leto.

Eva Pacovská
riaditeľka školy

Spievajže si, spievaj

Šiesty ročník súťažnej speváckej prehliadky v speve ľudových piesní **SPIEVAJŽE SI, SPIEVAJ** sa tentokrát konal naozaj veľmi netradične. V súvislosti s pandemickými opatreniami sme stáli pred otázkou, či a ako zorganizovať spevácku súťaž aj v týchto podmienkach. Napokon sme sa rozhodli pre taký malý experiment. Vypracovali sme nové propozície súťaže a rozhodli sme sa spievať a súťažiť v online priestore dištančne. V priebehu mesiaca november 2020 každý súťažiaci poslal svoju súťažnú audio-video nahrávku a odborná porota v zložení Lenka Spišáková – Barilíková, Milan Pacovský, Alexandra Kochanová hodnotila taktiež dištančne. Sme veľmi radi, že sa zapojili speváci od 5 do 13 rokov v pomerne širokom zastúpení obcí: Nové Sady, Čab, Šurianky, Malé Zálužie a Lužianky. Vďaka

patrí aj rodičom detí, ktorí najmä tým menším speváčikom ochotne pomohli s realizáciou nahrávky.

Všetci speváci súťažili s plným nasadením, spievali s radosťou a nadšením. Napriek tomu, že sme nezdieľali spoločný priestor, v duchu sme sa všetci spojili za dobrú vec a súťaž sme zvládli aj v týchto podmienkach.

Už teraz sa tešíme na ďalší ročník speváckej súťaže **SPIEVAJŽE SI, SPIEVAJ.**

Kategória A

1.miesto - Daniel Solgaj
2.miesto - Nina Sulanová
3.miesto - Veronika Nováková

Kategória B

1.miesto - Peter Bendík
2.miesto - Sophia Miškóciová
3.miesto - Natália Ševčíková

Kategória C

1.miesto - Marianna Cingelová
2.miesto - Pavlína Lauková
3.miesto - Anna Ahmetagić

Cena za najmladšiu účastníčku a za odvahu: Dominika Nováková

Všetkým oceneným v mene Súkromnej základnej umeleckej školy Evy Pacovskej ešte raz blahoželám.

Eva Pacovská
riaditeľka školy

SPOLOČENSKÁ KRONIKA
(od posledného vydania)

Prišli na svet

Kristína Farkašová
Liana Kurucová
Dávid Olejár
Martin Dzurek

Navždy nás opustili

Marián Tatár
Zdenka Brestovská
Ladislav Ondruška
Jozef Kukučka
Ľuboš Tomka
Mária Šmitalová
Emil Pinkava
Miroslav Horváth
Štefan Líška
Ľudovít Kopčan
Stojadin Mičič
Štefan Matejdes
Zita Kopečná
Anna Halvoníková
Michal Černický
Anna Valková
Anna Plešková
Štefánia Galbavá
Alena Adamcová
Peter Šipoš
Štefan Maruniak
Emília Poništová

Jednota dôchodcov na Slovensku Nové Sady

Za posledné mesiace sú naše myšlienky presýtené pandémiou Covid – 19. Dookola rozmýšľame, čo máme a nemáme robiť, akí máme byť, ako sa máme správať k svojmu okoliu, ale hlavne k sebe.

Rada by som sa však podelila o príjemnejšie myšlienky. Naša jednota dôchodcov oslavuje jubileum. Občianske združenie Jednota dôchodcov na Slovensku bolo registrované na Ministerstve vnútra Slovenskej republiky 3. januára 1990.

Tridsať rokov v histórii mladého človeka je málo, ale v histórii „jednoty“ je to obrovský čas naplnený prácou funkcionárov seniorov v prospech svojich rovesníkov, taktiež seniorov. Prvých desať rokov napomohli existujúce kluby dôchodcov, lebo mali širší rozsah činnosti, najmä na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky na riešenie akútnych problémov.

JDS je rozdelená na krajské, okresné a základné organizácie. Počet členov, ale aj organizácií sa stále zvyšuje. Aktuálny stav členskej základne je 102 794. Organizácie sa venujú pestrej činnosti v oblasti vzdelávania, turistiky, športu, ale aj v umeleckých aktivitách.

Jednota dôchodcov na Slovensku je počtom najväčšie občianske združenie seniorov v Slovenskej republike a prislúcha mu ochrana záujmov a zabezpečenie potrieb starších občanov bez ohľadu na ich politickú príslušnosť, náboženské presvedčenie či národnosť. Veľký záujem o prácu seniorov v celom regióne majú najmä primátori, starostovia a poslanci. Sú nápomocní pri organizovaní a zabezpečovaní akcií finančne, materiálne aj svojou účasťou. Príkladom je aj starostka Nových Sadov Silvia Halvoníková, ktorá sa zaujíma o JDS Nové Sady a pomáha nám, za čo jej veľmi pekne ďakujeme.

Naša organizácia sa tiež venuje kultúrno – spoločenskej činnosti, turistike, zúčastňujeme sa na športových podujatiach seniorov a prezentujeme sa činnosťou pri skrášľovaní obce. Spolu s pár členmi sme sa dohodli na takejto menšej brigáde pri oplotení pomníka pri zdravotnom stredisku. Naši chlapci očistili plot od hrdze a my dievčence sme ohradu ponatierali. Aj keď je to veľmi málo, hrial nás pocit spokojnosti, že sme mohli aspoň trochu prispieť ku skrášleniu našej obce.

Žijeme v nezvyčajnom roku, keď sa musí celá spoločnosť neustále vyrovnávať s realitou pandémie Covid – 19 a s nevyhnutnými opatreniami na boj s ňou a jej následkami. My seniori sme aktívnou zložkou našej spoločnosti svojou disciplínou, ústretovosťou a možnými dobrovoľníckymi aktivitami.

Marta Šunderlíková

POPLATKY ZA ODPAD

VIDÍ SA VÁM, ŽE ZA ODPAD PLATÍTE PRIVEĽA?
POLOŽILI STE SI NIEKEDY OTÁZKU, ZA ČO VLASTNE PLATÍTE?

ČO JE PRE OBČANA BEZPLATNÉ?

- Za triedený zber **papiera, skla, plastov, kovových obalov a nápojových kartónov** zodpovedajú výrobcovia, ktorí prostredníctvom OZV ENVI - PAK zabezpečujú a financujú zber, dotriedenie a následné zhodnotenie a recykláciu týchto druhov odpadu.

POZOR, AK JE V TRIEDENOM ZBERE VIAC, AKO 35 % NEČISTÔT (TO ZNAMENÁ ODPADU, KTORÝ DO DANÉHO KONTAJNERA ČI VRECA NEPATRÍ), ODPAD SA UŽ NEPOVAŽUJE ZA VYTRIEDENÝ A NAKLADANIE S NÍM MUSÍ UHRADIŤ OBEC.

- Obyvatelia neplatia ani za zber elektroodpadu či batérií.

ZA ČO OBČAN PLATÍ?

- Poplatok za komunálny odpad zahŕňa zmesový odpad (čierny kontajner alebo vrece), drobný stavebný odpad, objemný odpad (napr. nábytok), odpad z cintorína, odpad z čistenia ulíc, biologicky rozložiteľný kuchynský odpad, ale aj odpady z parkov a záhrad.

V ROČNOM POPLATKU ZA ODPAD MAJÚ OBČANIA OD SVOJEJ OBCE ZABEZPEČENÝ KOMPLETNÝ SERVIS 365 DNÍ V ROKU.

- Prispejme spoločne k znižovaniu množstva odpadu v našich domácnostiach. Najlepším spôsobom je prevencia a minimalizácia odpadu, ktorá začína už pri nákupoch.
- Nezabúdajme, že odpadu vieme dať druhú šancu, či už napr. darovaním šatstva alebo kníh alebo opätovným použitím vecí. A ak už odpad vznikne, tak nech skončí v tých správnych vreciach či kontajneroch.

AK SPRÁVNE

SVET JE KRAJŠÍ

MAJTE NA PAMÄTI NASLEDOVNÉ PRAVIDLÁ:

1. SNAŽTE SA ODPAD NETVORIŤ VÔBEC.
2. ZÁLOHOVANÉ OBALY NEPATRIA DO KOŠA, VRÁŤTE ICH DO PREDAJNE.
3. DODRŽIAVAJTE FAREBNÚ ABECEDU TRIEDENIA:
   SKLU PATRÍ ZELENÁ, PAPIERU MODRÁ, PLASTOM ŽLTÁ, KOVOM ČERVENÁ A NÁPOJOVÝM KARTÓNOM ORANŽOVÁ FARBA. NAPOVIE VÁM AJ OZNAČENIE NA OBALE:
   ♺ ♺ ♺ ♺ ♺
   RIAĎTE SA PRAVIDLAMI SVOJEJ OBCE.
4. LEN VYTRIEDENÝ ODPAD SA DÁ ZHODNOTIŤ A RECYKLOVAŤ.
5. TRIEĎTE ODPAD, OPLATÍ SA TO. ZA VYTRIEDENÝ ODPAD OBČAN NEPLATÍ, JEHO ZBER HRADIA VÝROBCOVIA PROSTREDNÍCTVOM OZV ENVI - PAK.
6. OBAL OZNAČENÝ ® PATRÍ DO TRIEDENÉHO ZBERU.

www.TRIEDIME.sk www.ENVIPAK.sk www.VEZMISI.ma

ENVIPAK

POZOR, ZMENA OD 1.8.2021

Harmonogram vývozu komunálneho a separovaného odpadu v roku 2021

obec Nové Sady

január	február	marec	apríl

máj	jún	júl	august
			4 27 4 utorok 31 13 13 18

september	október	november	december
8 29 10 15 17 24	2 22 8 27 8 13 21	5 10 15 19 24	1 3 14 17 31

BIO ODPAD

ÁNO: zbytky ovocia, zeleniny, starý chlieb, tráva, ozreky zo stromov, lístie, burina, usadenina z kávy, čajové vrecko, piliny a hobliny

NIE: kosti, zvyšky mäsa, uhynuté zvieratá, časopisy, exkrementy zvierat, plasty, kovy, sklo, cigaretové ohorky

PAPIER

ÁNO: noviny, časopisy, kancelársky papier, zošity, reklamné letáky, katalógy, kartóny, papierové tašky, papierové obaly

NIE: použité plienky a hygienické potreby, nápojové kartóny, alobal, celofán, dechtový papier, kopírovací papier, lepiaca páska,kovové alebo plastové časti papierových výrobkov

PLASTY + KOVOVÉ OBALY + VKM

ÁNO: PET fľaše, fólie, plastové obaly od potravín (kečupov, horčíc, jogurtov a pod.), plastové tašky, vrecká, obaly od kozmetických a čistiacich prostriedkov (šampóny, aviváže a pod.), plechovky, hliníkové fólie, nápojové kartóny (obaly od mlieka, džúsov a pod.)

NIE: znečistené plasty, podlahové krytiny, novodurové rúrky, obaly z nebezpečných látok (napr. chemikálií, motorových olejov, farieb a pod.), guma, molitan, polystyrén, znečistené kovové obaly, veľké a ostré kovové predmety

KOMUNÁLNY ZBYTKOVÝ ODPAD

ÁNO: odpad bez možnosti vytriedenia

NIE: elektroodpad, objemný odpad, stavebný odpad, nebezpečný odpad, biologický odpad zo záhrad a horúci popol

ELEKTRO + NO

VEĽKOOBJEMOVÝ ODPAD **1.5.2021 - jarný 9.10.2021 - jesenný**

